

UMUT ORAN'DAN VARAN 2

BU KEZ ULUSAL GÜVENLİK İÇİN MSB'YE BAŞVURDU

Kanal İstanbul'un ÇED raporunda sorunlu gördüğü ve flu bırakılan alanlarla ilgili 34 maddelik dilekçesiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na itiraz eden CHP'li Umut Oran bu kez de konunun ulusal güvenlik boyutu için Milli Savunma Bakanlığı'na başvurdu.

Milli Savunma Bakanlığı'nın Kanal İstanbul'da neden devre dışı bırakıldığının açıklanmasını isteyen Oran'ın ulusal güvenlikle ilgili bazı soruları şöyle:

- Taraf-halef devletler olarak Bulgaristan, Romanya, Rusya, Ukrayna ve Gürcistan ile bu konuda herhangi bir temasta bulundunuz mu?
- Yargı bağımsızlığı olan savaş gemileri de Kanal İstanbul'dan geçmek isterse Türkiye Cumhuriyeti hangi önlemi alacak, bu durum ulusal savunmada güvenlik riski oluşturmaz mı?
- ABD savaş gemileri Karadeniz'e istediği sıklıkta geçmeye başlamasının ardından örneğin Romanya kıyılarında bir deniz üssü kurarsa bu durum Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşürmez mi?
- Türkiye 9 Ağustos 2021 tarihinden önce Montrö'nün yürürlükten kaldırılması, değiştirilmesi girişiminde mi bulunacak?
- 11-Kanal İstanbul yoluyla savaş gemilerinin Karadeniz'e daha sık geçmesi halinde bugün Akdeniz'de yaşanan durumun bir benzeri ortaya çıkmayacak mı, Karadeniz'de çatışma riski artmayacak mı?
- 14-Hükümet mensuplarınızca "Montrö'nün göturdükleri de var" denilerek, neden vatandaşa olumsuz izlenim veriliyor, savunduğunuz bu olumsuzluklar nedir?

Kanal İstanbul'un 1595 sayfalık ÇED raporunda sorunlu gördüğü ve flu bırakılan alanlarla ilgili 34 maddelik dilekçesiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na itiraz eden CHP'li Umut Oran bu kez de konunun ulusal güvenlik boyutu için Milli Savunma Bakanlığı'na başvurdu. Milli Savunma Bakanlığı'nın Kanal İstanbul'da neden devre dışı bırakıldığının açıklanmasını isteyen Oran, "Taraf-halef devletler olarak Bulgaristan, Romanya, Rusya, Ukrayna ve Gürcistan ile herhangi bir temasta bulundunuz mu? Yargı bağımsızlığı olan savaş gemileri de Kanal İstanbul'dan geçmek isterse Türkiye Cumhuriyeti hangi önlemi alacak, bu durum ulusal savunmada güvenlik riski oluşturmaz mı? ABD savaş gemileri Karadeniz'e istediği sıklıkta geçmeye başlamasının ardından örneğin Romanya kıyılarında bir deniz üssü kurarsa bu durum Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşürmez mi? Türkiye 9 Ağustos 2021 tarihinden önce Montrö'nün yürürlükten kaldırılması, değiştirilmesi girişiminde mi bulunacak? Kanal İstanbul yoluyla savaş gemilerinin Karadeniz'e daha sık geçmesi halinde bugün Akdeniz'de yaşanan durumun bir benzeri ortaya çıkmayacak mı, Karadeniz'de çatışma riski artmayacak mı? Hükümet mensuplarınızca "Montrö'nün göturdükleri de var" denilerek, neden vatandaşa olumsuz izlenim veriliyor, savunduğunuz bu olumsuzluklar nedir?" diye sordu.

TBMM'de milletvekili olduğu 24. Dönem'de de konuyu yakından takip eden CHP'li Umut Oran, Kanal İstanbul ile ilgili olarak geçen hafta yaptığı ÇED itirazının ardından bu kez de Kanal İstanbul'daki potansiyel ulusal güvenlik sorunları için Bilgi Edinme Yasası kapsamında MSB'ye başvurdu. Umut Oran'ın MSB'ye yönelttiği sorular şöyle:

1- Kanal İstanbul projesi için **MSB'den bir görüş alınmış mıdır**, istendi ise hangi görüşü bildirdiniz?

2- Bu projenin yapılması **Montrö Antlaşması'nın feshi** ya da en azından değişmesi için uluslararası bir sürece yol açmayacak mı?

3- İstanbul'u bir adaya çevirecek bu proje 5-6 milyon insanın bir kısmının doğal felaket veya radyoaktif serpinti durumunda tahliyesi gerektiğinde doğuda iki köprü ve Marmaray tüneline; batıda kurulacak köprülere mecbur kalınması halinde felaket durumunda tahliye nasıl gerçekleşecektir?

4- Savaş durumunda köprülerin yıkılması halinde **Trakya'nın takviyesi** sadece deniz yolu ile mi sağlanacaktır?

5- Batı İstanbul adasının dış lojistiğinin doğudan ve batıdan birkaç **köprüye bağımlı kalmasının** ne gibi zafiyet yaratacağı irdelenmiş midir?

6- Taraf-halef devletler olarak **Bulgaristan, Romanya, Rusya, Ukrayna ve Gürcistan** ile bu konuda herhangi bir temasta, girişimde bulunulmuş mudur, bulunuldu ise sonuçları, alınan yanıtlar nedir?

7- Kıyıdaş olmayan devletlere ait savaş gemileri Kanal İstanbul yoluyla Karadeniz'e çıkabilecek mi? Örneğin **ABD Savaş gemileri**, Montrö'nün getirdiği kısıtlara bağlı kalmaksızın **Kanal İstanbul'dan Karadeniz'e serbestçe giriş çıkış yapabilecek mi?**

8- Karadeniz'e istediği sıklıkta geçmeye başlamasının ardından **ABD savaş gemileri örneğin Romanya kıyılarında bir deniz üssü kurarsa** bu durum Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek mi? Bu senaryo gerçekleşirse **Rusya ile var olan ilişkiler bozulmaz mı?**

9-Kanal İstanbul geçişleri Karadeniz'in hukuki statüsünde değişiklik meydana getirmez mi, bu durumda olası tartışmalar Montrö'nün feshi ile sonuçlanabilecek istikrarsızlığa yol açmaz mı?

10-ÇED raporunda, Montrö'nün tartışmalardan uzak tutulması, olası bölgesel belirsizliklerin önlenmesi için savaş gemilerinin Boğaz'dan geçirilmesi, ancak uluslararası hukuka göre yargı bağımsızlığı olan savaş gemilerinin Kanal İstanbul geçiş talebinin karşılıksız bırakılmadan, âkit devletlerin Ankara temsilcilerinin bu talepten zamanında haberdar edilmesi öneriliyor. Yargı bağımsızlığı olan **savaş gemileri de Kanal İstanbul'dan geçmek isterse** Türkiye Cumhuriyeti hangi önlemi alacak, bu durum ulusal savunmada güvenlik riski oluşturmaz mı?

11-Kanal İstanbul yoluyla savaş gemilerinin Karadeniz'e daha sık geçmesi halinde bugün Akdeniz'de yaşanan durumun bir benzeri ortaya çıkmayacak mı, **Karadeniz'de çatışma riski** artmayacak mı?

12-ÇED raporunda, "Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nde yapılabilecek değişiklikler için Sözleşmede öngörülen 5 yıllık dönem 9 Ağustos 2016'da tamamlanmıştır. Önümüzdeki 5 yıllık dönem için süre 9 Ağustos 2021'de tamamlanacaktır" denilmesinin özel anlamı var mıdır?

13-**Türkiye 9 Ağustos 2021 tarihinden önce Montrö'nün yürürlükten kaldırılması, değiştirilmesi girişiminde mi bulunacak?**

14-Hükümet mensuplarınızca "Montrö'nün götürdükleri de var" denilerek, neden vatandaşa olumsuz izlenim veriliyor, savunduğunuz bu olumsuzluklar nedir?